

Eesti kohtusüsteem Euroopas

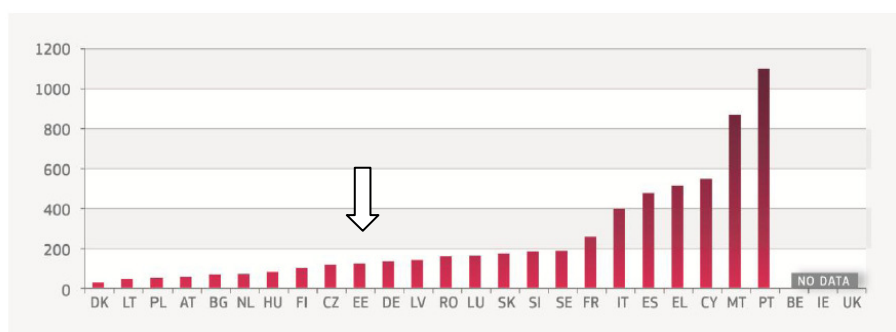
Keskmiselt kiire menetlus

Kohtumenetluse kestus on Euroopa Liidu riikides väga erinev. Eesti esimese astme kohtud menetlevad tsiviilasju Euroopa keskmise kiirusega, haldusajades keskmisest oluliselt kiiremini, vaid pankrotimenetluses kestab Eestis keskmisest märgatavalt kauem.

Joonis 1. Keskmisel menetlusajad 2010. aastal EL-i riikides

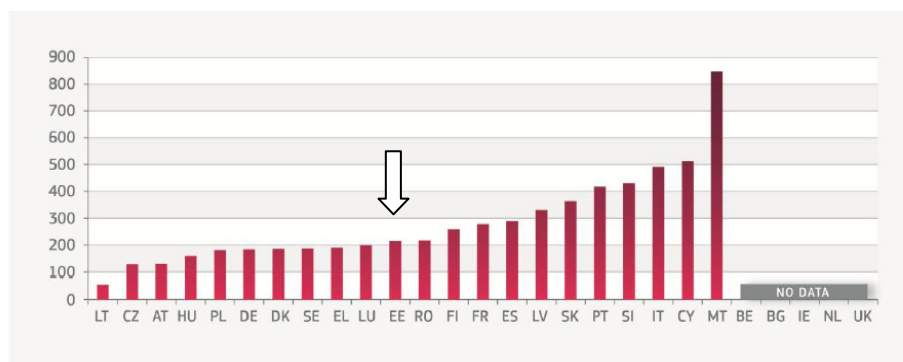
Allikas: Justice Scoreboard¹, lk 6

Figure 1: Time needed to resolve non-criminal cases* (in days) (source: CEPEJ study²⁰)

* Non-criminal cases include civil and commercial cases, enforcement cases, land registry cases, business registry cases and administrative law cases.

Figure 2: Time needed to resolve litigious civil and commercial cases* (in days) (source: CEPEJ study)

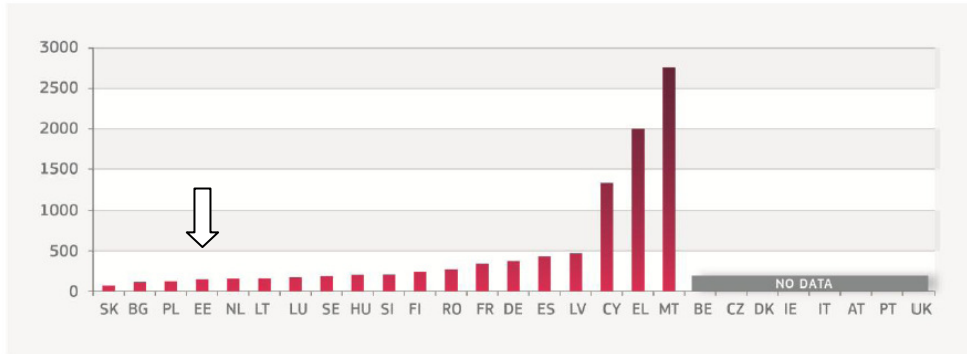

* Litigious civil (and commercial) cases concern disputes between parties, for example disputes regarding contracts and the insolvency proceedings. By contrast, non-litigious civil (and commercial) cases concern uncontested proceedings, for example, uncontested payment orders.

Esimesel joonisel on summeeritud kõikide kohtuasjade, mida ei liigitata kriminaalajadeks, keskmine menetlusaeg. Teisel joonisel on toodud hagimenetluse keskmine aeg päevades.

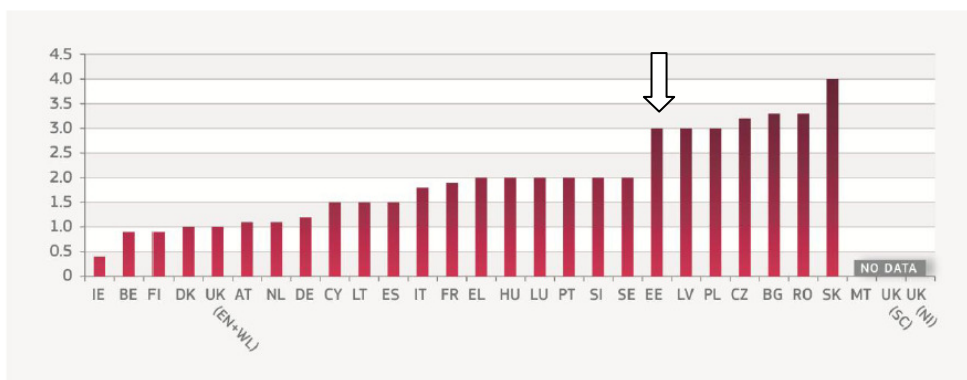
¹ Euroopa Liidu kohtusüsteemide tulemustabel ja lisamaterjalid on kättesaadavad http://ec.europa.eu/justice/newsroom/news/130327_en.htm (05.06.2013)

Figure 3: Time needed to resolve administrative cases* (in days) (source: CEPEJ study)

* Administrative law cases concern disputes between citizens and local, regional or national authorities. Administrative law cases are addressed by special administrative courts in some countries, and handled by civil courts in others.

Figure 4: Time needed to resolve insolvency* (in years) (source: CEPEJ study/World Bank: Doing Business)

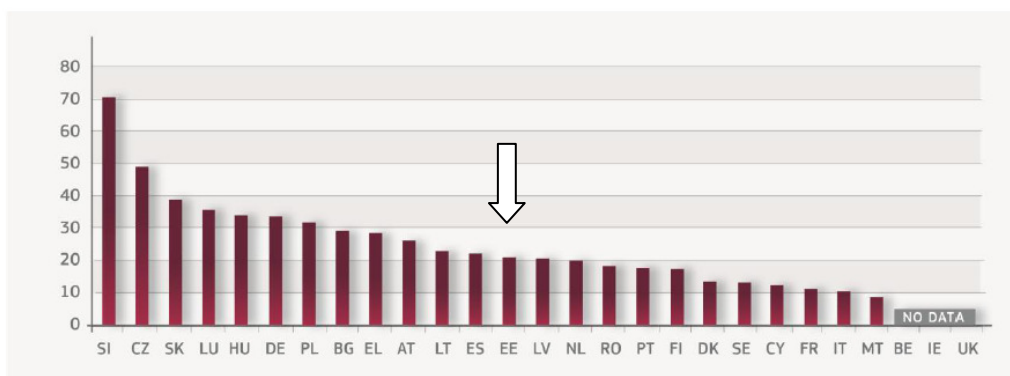
Joonis 2. Haldusasjade ja pankrotimenetluse keskmine menetlusaeg 2010. aastal EL-i riikides.

Allikas: Justice Scoreboard, lk 7

Keskmisest vähem kohtunikke

Eestis töötas 2010. aastal 100 000 elaniku kohta 16,7 kohtunikku, millega eristume selgelt Kesk- ja Ida- Euroopa riikidest (Saksamaa, Austria, Ungari, Tšehhi) ja läheneme Põhjamaadele.

Figure 21: Number of judges* (per 100.000 inhabitants) (source: CEPEJ study)

* The category consists of judges working full time plus, where applicable, the so-called Rechtspfleger/court clerks, who have the authority to deliver decisions and/or judgements on their own.

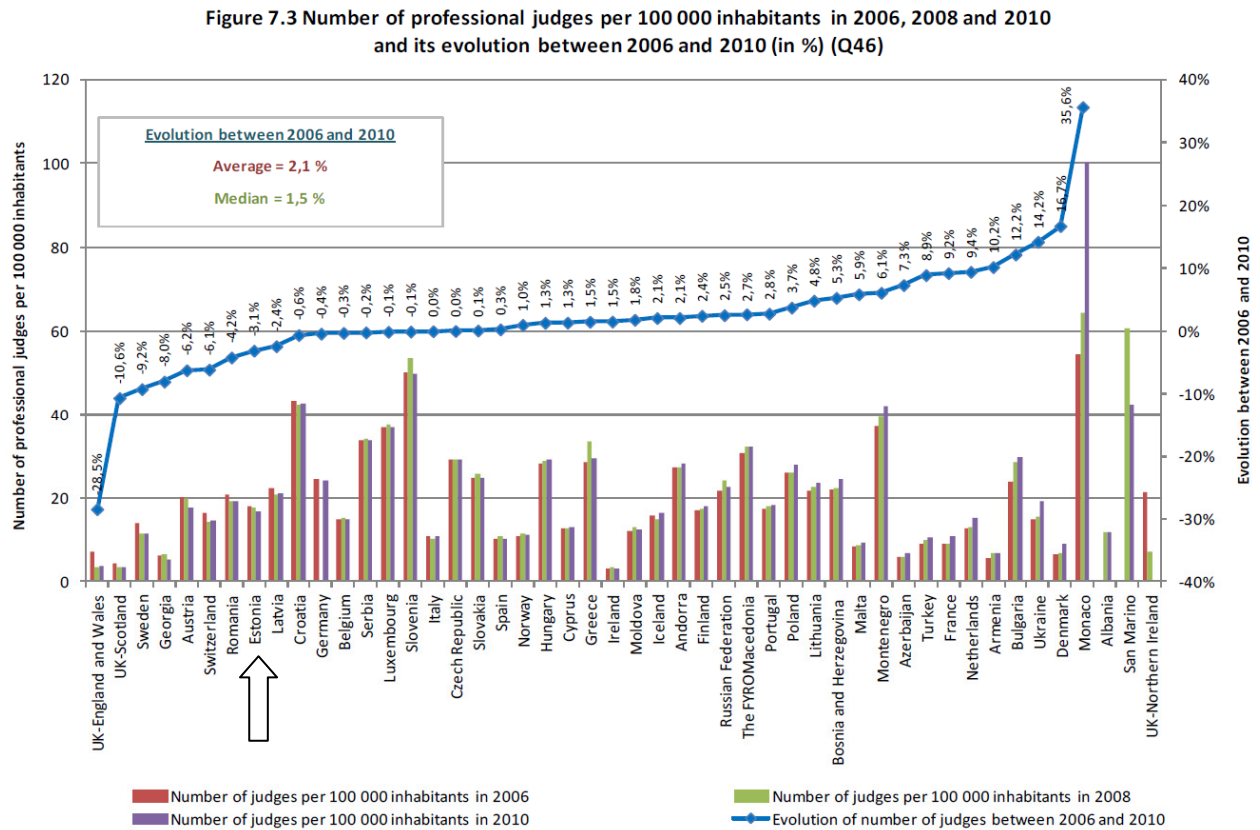
Joonis 3. Kohtunike arv 100 000 elaniku kohta 2010. aastal

Allikas: Justice Scoreboard, lk 19

Kui vaadata kohtunike arvu muutust Euroopa Nõukogu liikmesriikides aastatel 2006–2010, on näha, et üldine suund on kohtunike arvu säilitamisele või tagasihoidlikule suurendamisele

Joonis 4. Professionaalseid kohtunikke 100 000 elaniku kohta 2006-2010 ja arvu muutus (%)

Allikas: CEPEJ kohtusüsteemide raport 2012², lk 147

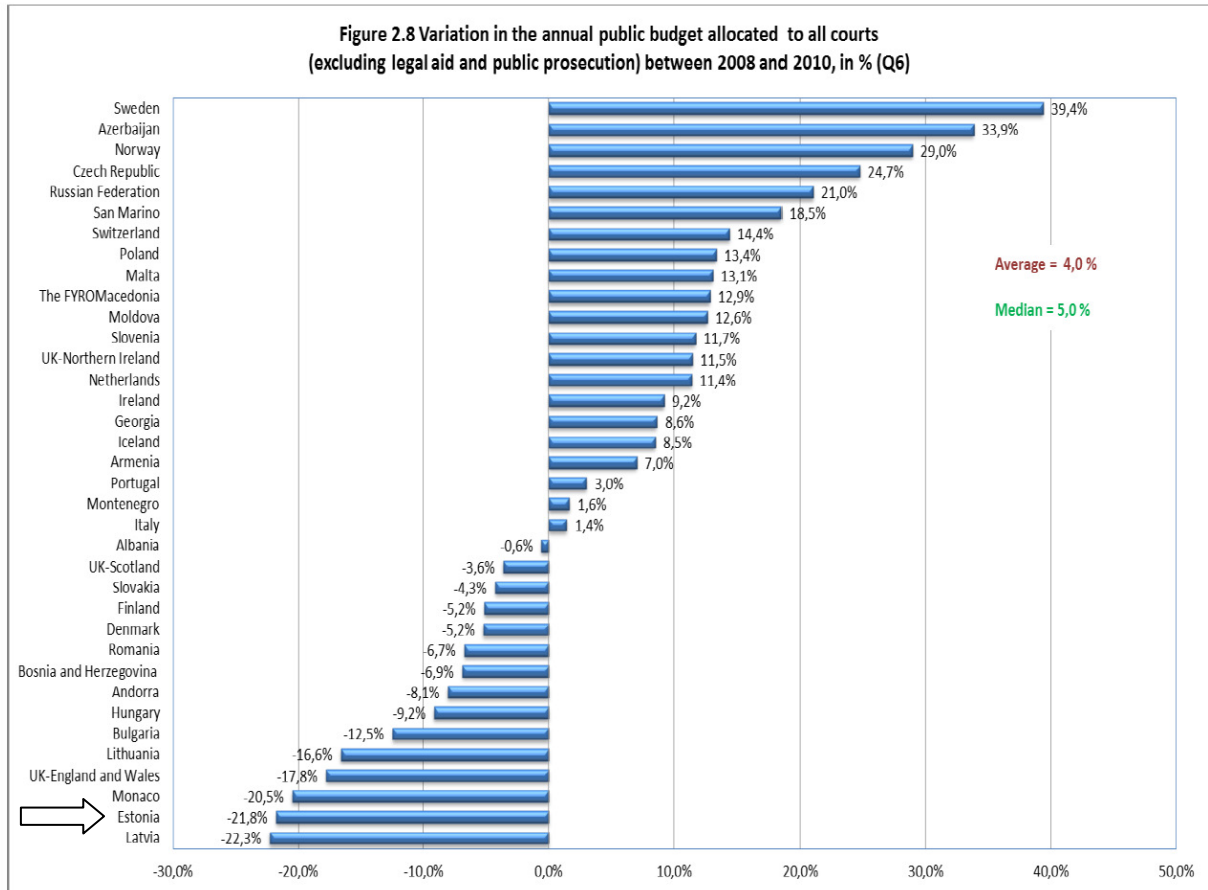

Riik kulutas kohtutele vähem

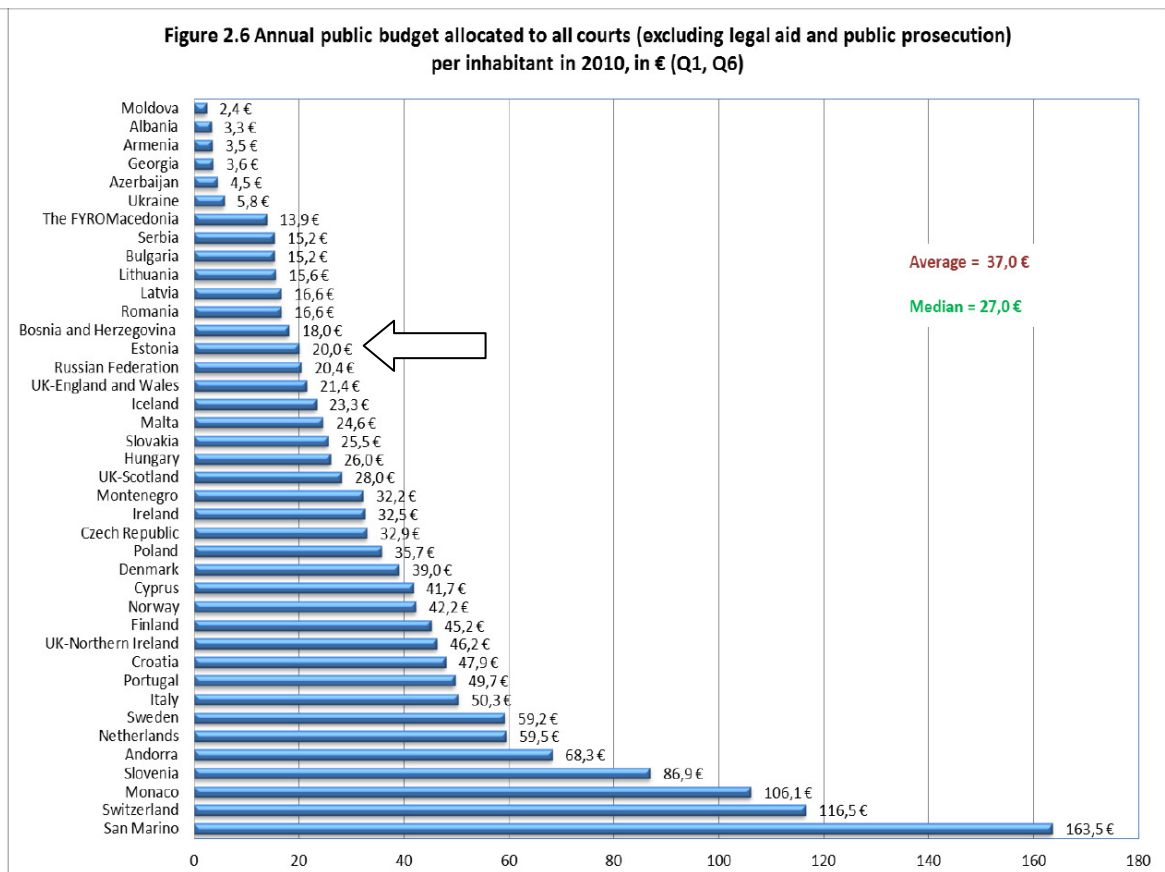
Võrreldes 2008. aastaga panustas riik 2010. aastal kohtusüsteemi tööl hoidmisse 21,8% võrra vähem, millega Eesti on kohtute eelarve vähendamise pingereas pärast Lätit teisel kohal, olukorras, kus Euroopa üldine tendents on kohtute eelarve suurendamise suunas (keskmiselt 4% võrra). Riiklikud kulutused kohtusüsteemile taandatuna ühe elaniku kohta olid 2008. aastal 25,5 eurot, kuid 2010. aastal liikusid taas allapoole 20 euroni ühe elaniku kohta, mis viis kohtute eelarve tagasi 2006. aasta tasemele (toona oli sama näitaja 18 eurot elaniku kohta).

² Euroopa Nõukogu Tõhusa õigusemõistmise komisjoni (CEPEJ) 2012. aasta kohtusüsteemide raport www.coe.int/CEPEJ

Joonis 5. Kohtutele eraldatud riigieelarve osa keskmine muutus aastas (%) 2008-2010.
 Allikas: CEPEJ kohtusüsteemide raport, lk 29

Joonis 6. Kohtute eelarve elaniku kohta eurodes 2010. aastal
 Allikas: CEPEJ kohtusüsteemide raport, lk 27

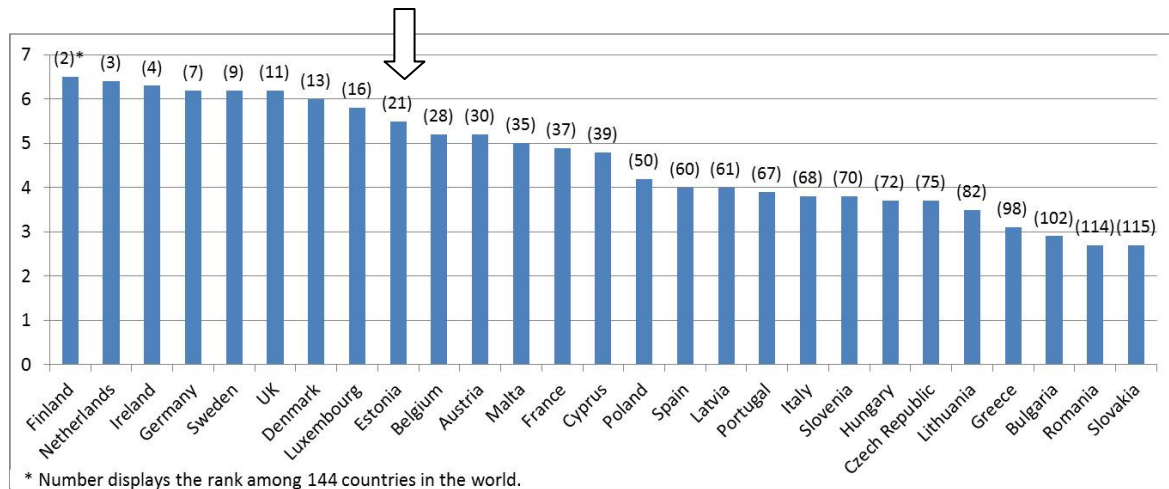

Kohtute sõltumatus

Maailma Majandusfoorumi andmetel³ tunnetatakse Eesti kohtusüsteemi sõltumatuna, 144 maailma riigi hulgas on Eesti kohtusüsteem hinnangulise sõltumatuse osas paigutatud 21. kohale, edestades näiteks Austriat ja Prantsusmaad.

Joonis 7. Kohtusüsteemide sõltumatus (suurem väärtus näitab suurema sõltumatuse tunnetust, tulba kohal olev number näitab kohta 144 maailma riigi pingereas)

Allikas: Maailma Majandusfoorum, Justice Scoreboard, lk 21

³ Maailma Majandusfoorum hinnang on kujundatud erinevate majandussektorite ettevõtete (põllumajandus, töötlev tööstus, teenindussektor) esindajate küsitlemisel